

SAMOBORSKI LIST

Ljetovališni vjesnik

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godine K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americu K 1.40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i otpravništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglašnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvrštavaju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

GODINA II.

U Samoboru, 15. srpnja 1907.

BROJ 14.

Samobor i škole.

Rada, intenzivnoga ustrajnoga rada treba, ako ma tko želi postići željeni uspjeh! Još ispred nekoliko godina pokrenuo je posebni u tu svrhu odabrani odbor pitanje o tome, kako da se oživotvori davna želja naših sugrađana za osnutkom srednje škole u Samoboru. Sastao se odbor, prošetao je ovo školsko pitanje sa svih strana, udesio je molbu i predstavku na zemaljsku vladu. Predstavka je podnesena po biranim ličnostima našega trgovišta, — a sve do danas nije nam poznato rješenje ove molbe. Ali ne samo, da nam takovo nije stiglo, već je i griješka, da se nije stvar urgirala, te je cijela akcija potonula u zaboravi.

Eto odlukom zemaljske vlade dobilo je srednje učilište trgovište Krapina usred zelena Zagorja. Mi ne znamo, da li su se tamo zauzimali za osnutak srednjega učilišta, jer o tom nigdje u javnosti nije bilo govora, ali fakat je, da je zemaljska vlada — u posve opravdanoj težnji, da otereti prekobrojni posjet zagrebačkih škola — odlučila osnivati niža srednja učilišta u zdravim provincijalnim mjestima, gdje bi mladi hrvatski naraštaj imao prilike biti odgojen ne samo u tjelesnom zdravlju nego i u duševnoj čistoći, boraveći nježno dječjačko doba u prirodno dobro ležećim i moralno nepokvarenim mjestima.

Ranarnici u samoborskom samostanu.

U prošlim stoljećima, a naročito u srednjem vijeku bilo je po samostanima mnogo ranarnika (kirurga i ljekarnika). Ovi su se izučili za svoje zvanje obično kod kojeg starijeg samostanskog druga, a polazili su neki i nauke na liječničkom učilištu. Kirurzi bili su obično lajci (tercijari), a ne svećenici. Liječili su pak nesamo samostance već i ljude izvan samostana. Kako je bilo malo svjetskih liječnika i ranarnika, sasna je naravak, da su ranarnici-samostanci imali u nekim mjestima raširenu praksu, jer su ih mnogo zvali k bolesnicima. Poblize o ranarnicima ove vrste govori L. Barlé u svojoj raspravi pretiskanoj iz „Liječničkog vjesnika.“

Tu se o samoborskom samostanu kaže, da je sagrađen godine 1518., a spominju ranarnici: O. Nikola Hausić († 1716) i Gaudencije Čebul († 1781).

Ovu bilješku popunit ćemo još time, da se u samoborskom samostanu nalazio i ranarnik Emilij Edenhauer koji je umro god. 1.732. u Samoboru. Ime njegovo nalazi se zabilježeno u knjizi uputa, koje su predstojnici samostana izdavali, a koja se nalazi u arhivu našega samostana. Potječe od godine 1751. O djelovanju ranarnika u Samoboru doznajemo iz uputa i ovo:

Ranarnike samostanske tražili su mnogi Samoborci, kad ih je zadesila bolest. Naročito su se mnogo njima služili plemići iz okolice. Samostan je rado puštao kirurga oko bolesnika, koji je i sam priređivao neke lijekove, a druge naručivao iz Nimbega i Ljubljane. Mnogi bolesnici ostali su dužni na ljekovima, ustijed česa se samostanska ljekarnica ispražnjivala i samostan trpio veliku štetu. Za one, koji nisu plaćali ljekarija, određeno je da im kirurg propiše recept, dok si lijekove imaju sami nabavljati iz Zagreba.

Zanimljivo je, da je kirurg još jednu službu obavljao u Samoboru. Kad su samostanci tražili u ime milosrdne želje po mjestu (oko svetaca Šimuna i Jude) određio je samostan, da se slugom zareda po kućama i kirurg. Ovaj je dolazio u obzir u svom zvanju sa sa-

Krapina je dakle dobila svoje, a mi Samoborci ostali smo bez srednjega učilišta — koje bi također učinilo svoje, da naše trgovište procvate, pa da i ono postane rasadnikom hrvatske kulture.

Mnogobrojni stranci, koji nas počašćuju svojim posjetom od rana proljeća pa do kasne jeseni, dolazeći ovamo ne samo iz blize hrvatske metropole, već iz tuđih krajeva, bilo od vlastite pobude i želje da se naužiju prirodne ljepote, ili upućeni od liječnika, da u našem svježem i zdravom zraku traže lijeka za porušeno zdravlje, živi su svjedoci, da je Samobor sa higijenskoga stanovišta od prirode kao stvoren za boravište dječaka, koje treba odgajati po mogućnosti u zdravim predjelima. Na dječiji moral i njihovu čud zlo uplivajućih društvenih uredbi (bolje rečeno neuredbi), kojima se u povećim gradovima truje te izvrgava mladež, kod nas nema, — te se i ovaj nedostatak ne bi smio metnuti s uma, ako se radi u prilog osnutka srednjeg učilišta u našem ubavom trgovištu.

Na uhar toga pitanja imali smo prilike iznijeti ispred nekoliko godina niz članaka i detaljan prijedlog o smještenju zavoda u našem lijepom franjevačkom samostanu, koji bi kod svojih golemih dimenzija bio kao stvoren, da se u nj smjesti ne samo niže srednje učilište bez velikoga troška, već i zdravi internat sa svim potrebama, koje takov zavod na ladanju

moborskim purgarima, pa je bilo sigurno, da će njegova nazočnost snažnije djelovati na srca građana. Pripadom spominjemo, da su ranarnici bili i u samostanu u Kotarima, gdje je danas župa sv. Leonarda. Samostan je ukinuo car Josip II.

Lirika.

Ja imam svoje nebo,
Na njemu vatra sama,
Pa noć kad sune — plam se
Zamijeni zvjezdicama.

I meni budne meko
I kô da duh mi tone
U svemirske dubine
Velikja vasiona . . .

Kraj mene stupa druga
Života vrelog puna —
O ti si, prijmo moja,
Ljubavi stika kruna.

O ti si, što mi žariš
Uvehle biljede usne,
A duh gugutom dragaš
Dok opojen ne usne.

A onda . . . kada ponoć
Utihe kô i sanja
I tek što zvijezde trepnu:
Zašušne vreve danja.

Zašušne vreve danja,
A život kô i prije
Od same vatre neba
Gori i jest i . . . nije.

Radolfo Franja Nagler.

mora da ima. Potanko bilo je razloženo kakovu bi korist Samobor imao od takove škole ne samo u socijalnom, već i u gospodarskom smjeru, te bi stoga izlišno bilo sve to još jednom ovdje opetovati. Kod postojeće želje za decentralizacijom srednjih učilišta, trebalo bi da se uvodno spomenuti odbor građana i trgovišno zastupstvo ozbiljno primi posla, pa da na mjerodavnom mjestu obnovi svoju molbu i opetovno ponudi garancije za valjani razvitak takove kulturne stečevine. Jer što može Koprivnica i Krapina, kako to ne bi mogao činiti Samobor kao susjed bijeloga Zagreba.

Od uglednog prijatelja našega lista. — Ured.

Nešto o trgovini vinom.

Prodaja vina bijaše ove godine dosta živahna. Tečajem zime i proljeća izvezeno je iz Samobora i okolice više tisuća hektolitara vina.

Mnogi veći producenti, koji već više godina nisu ništa prodavali, ispraznili su ove godine svoje podrumce. Posljednja dva mjeseca izvoz je nešto slabiji, što je posve naravno, jer je za sada dobar izgled ovogodišnje berbe, čime trgovci vinom kako domaći tako i izvanji uvelike računaju.

U obzir valja uzeti i to, da kod nas imaju najboljurodu nova vina, jer, dok su mlada, sadržavaju mnogo prirodne ugljične kiseline, što čini, da su svježija i ugodna. K ovom njihovom svojstvu dašto pridonosi i sastav samoga tla. (Stara vina radi nedostatne manipulacije sporo dozrijevaju i treba dulje vremena, dok razviju svoj bouquet).

Iz cehovskih vremena.

Knjiga pod natpisom „Opchinske naredbe za szkupschinu i društvo czechov“ od god. 1813., koja se nalazi u samoborskom trgovišnom arhivu, navada cehovske ustanove i uredbe, govori o dužnostima šegrta, kalfi, majstora i t. d.

Poznato je, da su „cehovske pravice“ sadržavale hvale vrijednih i plemenitih ustanova, kojih se i danas rado spominju obrtnici, a mnogi i uzdišu za „lijepim cehovskim vremenima“. No neke su se uredbe i znale izroditi, a neke shvatiti posve pretjerano. U starije doba bilo je pogotovo sasna krivih tumačenja u nekim cehovima. I knjiga općinskih naredbi spominje neke zle i rdave običaje, koji su se u pojedinim cehovima uvriježili, a koji moraju zauvijek da prestanu.

Iz poglavlja, koje govori o tome, doznajemo, da je bio oveci broj ovakih naopakih nazora. Naše čitače jamačno će zanimati, ako im neke od njih navedemo. Tako se negdje krivom branilo postati majstorum onomu:

1. tko se rodio u nezakonitom braku;
2. čija je žena učinila preljub;
3. čiji su otac i mati stajali pod „obadnom pravdom“, ili što drugo zgriježili;
4. tko je zbog kakvog prekršaja bio optužen, predveden na sud i osuđen, ali je kasnije pomilovan;
5. „ki je cucka ali mačka zatukel i vmoril“;
6. „ki je kakovu mercinu doteknuh ali pak zgulil“;
7. „ki je z frajmanum ali pak šinderom govoril, hodil, jel, pil, ali pak njegov mertvog zprevodil“.

„Opchinske naredbe“ određuju, da se što stroža kazna upotrijebi protiv onih cehova u zemlji, koji će se još i dalje označenih zlih običaja uporno držati, i što bude kazna oštrija, to je sigurnije, da će ih prije nestati, jer će ih se svatko napokon okaniti. —

B. T.—I.

Kako se samoborska vina odlikuju svojom ugodnom kiselinom, dosta harmoničnim tekom, što se danas sve više traži, nema bojazni, da ne bismo mogli lako unovčiti naša vina. Ona su osim toga vrlo podesna za sljubljivanje stranih vina, koja su siromašna na vinskoj kiselini.

Ako i nije išlo dosele uvijek sve glatko, kako bi bilo željeti, krivnja je, što svak očekuje, da će sve doći samo po sebi.

Naša vina naći će svakako najzahvalnije tržište u susjednoj Kranjskoj, uopće u Cislajtiji, gdje bijahu i prije mnogo tražena.

Trebalo bi samo nešto boljeg saobraćaja i sveze sa tamošnjim konsumentima. Uzorom bi nam mogla u tom pogledu poslužiti uredba, kakova je u Njemačkoj. Tamo u svakom vinorodnom okolišu imade po jedan dva ili više povjerenika (uglednih karakternih i razumnih vinogradara), među kojima naći je i čestitih vinskih trgovaca i vrsnih pivničara. U ove se kupci dotično konsumenti posve pouzdavaju pak preko njih ili u društvu s njima izabiru vina, i obavljaju nabavu bilo na veliko ili malo. Dotičnici nemaju druge nagrade osim neki neznatni procenat od prodanoga vina, a imenuje ih nadležna oblast.

Mnogo se ondje cijeni i uredba vinogradarskih udruga, priređivanje vinskih sajмова, mnogobrojne velike vinske trgovine, kojih imade mnogo u gradovima i u svakom povećem mjestu vinorodne okoline, te uživaju lijepi glas rad svojeg solidnog rada.

U nas regeneracijom vinograda umjesto da se veke trgovine vinom pomnože, propadalo je jedna za drugom, jer vlasnici ne bijahu dorasli svojoj zadaći. Nije naprosto u njih bilo potrebna znanja ni sprema za take pothvate. A bili su negdje i drugi razlozi krivi. I u nas bi bilo potrebno, da narod radi što više uzajamno, da se udružuje, da osniva jake vinogradarske udruge u svakom većem vinorodnijem kraju. Svako barem veće mjesto moglo bi imati svoga putnika, koji bi posredovao nabavu ili prodaju vina. I vinski sajmovi mnogo doprinose većem i boljem prometu sa vinom, gdje su se god udobili.

Što se potonjega tiče, u nas se bijaše svojedobno učinio mali pokušaj, — ali se poslije više nije opetovao. Ako prvi pokušaj nije imao Bog zna kakova uspjeha, ne stoji zato, da ova uredba ne bi konačno ipak uspjela. Vinski bi sajmovi dali povoda natjecanju, ter bi bili i pojedini vinogradari ponukani posvetiti veću pažnju manipulaciji sa vinom.

Rekosmo, da se u nas očekuje, e će doći sve samo po sebi. Jadikuje se, kako je nekad lijepo bilo dok su kupci običavali dolaziti sami. Tako bijaše prije, ali danas su druga vremena. Razgranjena željeznička mreža i parobrodarstvo, sve veća konkurencija omogućuje trgovcima vinom i konsumentima nabavu vina iz svih krajeva.

U nas se najviše traže i bolje plaćaju bijela vina. Stoga je pogriješila saditi i dalje crne vrste pogotovo kao što je jankovčica, koja rijetko kad potpuno dozrijeva, te daje loše kiselo vino. Dobar glas svoga kraja treba da svi budno čuvamo, te učinimo sve, kako nam bi trgovina vina što jače procvatila na korist naroda ovog našeg lijepog vinorodnog kraja.

P. C.—r.

Domaće vijesti.

Veliki župan g. Milan pl. Klepach podnio je ostavku banu Rakodzaju. Vjeran načelnika, kad je zasio povjerenjem narodne vlade stolicu župana varaždinskoga, ostavlja danas to mjesto praćen povjerenjem i poštovanjem sviju, koji su ga bilo u kojoj prilici mogli upoznati. Kao upravnik i za ovo kratko vrijeme, dokazao je kako mu narodnje dobro priraslo srcu, te je svom snagom pregnuo da promakne interese pučanstva, povjerenja njegovj brizi. Kao čovjek, patriota i značajnik pokazao se pl. Klepach potpuno na svome mjestu.

Redenje. Jučer je u prvostolnoj crkvi zagrebačkoj primio red presbiterata svršeni bogoslov g. Ivan Jakopec, sin našeg građanina g. Mihalja Jakopca i njegove supruge gde. Terezije. Mladomislak služiti će prvu svetu misu 17. o. mj. u Zagrebu. Manuduktorom bit će mu Samoborac, prebendar g. Antun Starec. — Čestitamo uz najbolje želje!

Samoborska koračnica. Ovdje boraveći dirigent vojne glazbe g. Motal skladao je koračnicu, koju je nazvao gornjim imenom, a posvetio je trg. načelniku g. Čopu. Koračnica je prvi put svirana na trgu 5. o. mj. te je pobudila među općinstvom općenu dopadnost i izazvala oduševljen plesak. Morala se opetovati uporedo tri puta. Koračnica je oštra, dobro instrumentovana, te se odlikuje brzim i svježim motivima.

G. Motal već se više puta okušao na polju skladanja. Svršio je glazbenu školu kod prof. Jos. Nesvera u Olomucu te položio državni ispit izvrsnim uspjehom pred c. i kr. povjerenstvom glazbene škole u Pragu.

U nadbiskupsko sjemenište zagrebačko, i to u VII. razr. liceja primije je gimnazijalac Mihalj Zokaj.

U listinu branitelja u kaznenim stvarima unesen je um. sudb. vijećnik gosp. dr. Stevo pl. Orešković, te je otvorio pisarnicu u Šmidhenovoj ulici br. 3.

Vjenčanje. Gosp. Duro Jakopec, trgovac u Samoboru, vjenčat će se u Brdovcu dne 20. o. mj. sa gidicom Micikom Schmidt, kćerkom posjednika A. Šmidta iz Senkovca. Vjenčanje će obaviti brat vjenčanikov mladomislak g. Ivan Jakopec. — Čestitamo!

Za uređenje zemljišnih zajednica. Vlada je povjerila kot. predstojniku dru. Dinku Miletiću dovršenje poslova oko uređenja zemljišnih zajednica u kotarima Karlovac, Jaska, Samobor, i sv. Ivan-Zelina.

Domobranska pukovnija na prolazu kroz Samobor. Dne 11. o. mj. pošla je zagrebačka domobranska pukovnija br. 25. iz svog sjedišta pod zapovjedništvom pukovnika Savina na pukovnijsko usredotočenje u Karlovac. Put ju je vodio kroz Samobor, gdje je prenoćila, a 12. o. mj. ranim jutrom prosljedila preko Pješivice u Jastrebarsko, otkuda polazi na svoje određeno mjesto. Puteu je izvodila momčad slobodne hodove sa vježbama. Oružne vježbe ove regimente održat će se u okolini Gospića i Plitvičkih jezera od 15 kolovoza do 10 rujna.

Provala u župni dvor u Stupniku. U noći od 8. na 9. o. mj. provalili su nepoznati zlikovci u župni dvor na prozor kancelarije župnoga dvora. Željeznu rešetku na prozoru otrgali su hrastovim polugama, koje su našli u dvorištu.

U kancelariji otvorili su pisaci stol, pult s dva pretinca i ormarić s tri pretinca, u kojem su se nalazili novci, računi i razni spisi. Sve su pretince iznesli nedaleko župne crkve, gdje su izabrali i odnijeli knjigu dužnika, 3 uložne knjižice i 1.600 K. gotovog novca što crkvenog što g. župnika. Provalu nije čuo niti župnik, niti gospodarica, jer u razizemlju, kamo su zlikovci provalili, nitko nje spavao.

Dar školi. Gosp. Mirko Fabijančić, vlastelin u Mirkovdolu, i ove godine darovao je 13 što zabavnih, što poučnih knjiga, koje su se razdijelile među škol. djecu kao nagradne knjige. Plemenitom dobrotvoru ove škole ovijem potpisani najljepše zahvaljuje: B. Tomečak.

Za Šmidhenov spomenik uručio je g. Klečić 8 K, što ih je sabrao u klubu „Saleti“ na izletu u Samobor dne 7. srpnja. Živjeli darovatelji!

Tvornička vatrogasna četa. U I. hrvatskoj tvornici štapova bar. Allnocha u Bregani osnovat će se gasilačka četa. Osnatak čete izazvala je potreba. U tvornici se nalazi sila drvenoga materijala, pa je nužno, da budu u pripravi uvješteni ljudi, koji bi mogli u slučaju nesreće s uspjehom priskočiti u pomoć. Vlasnica tvornice gđa. bar. Allnoch zakaniła se da nabavi zgodnu štrcaljku za tvornicu, koja bi snagom i daljinom mlaza mogla zahvati sve tvorničke zgrade i objekte. Pokus za obranu učinjen je štrcaljkom voznjačom samoborskog vatrogasnoga društva, a prisustvovala su mu tri vatrogasna časnika. Ovaj je pokus vanredno dobro uspio, a pokušalo se navaljivati s raznih točki. Važno je, što je voda u neposrednoj blizini, pa bi u događaju zbiljske pogibelji bilo to od osobite vrijednosti. Štrcaljku je tvornica naručila od tvrtke R. A. Smekal, od koje potječu i samoborske štrcaljke. Nadamo se, da će nova vatrogasna četa u tvornici potpuno odgovarati svojoj svrsi, zašto nam jamči i hvalevrijedna pripravnost tvorničkog ravnatelja g. Jelineka.

Hrv. „Sokol“ u Samoboru pohodio je jučer bratski „Sokol“ u Brežicama, te su se sastali na Oriču u novosagrađenom hotelu, koji je bio jučer otvoren. Između braće Hrvata i Slovenaca razvila se oduševljena zabava. Samoborci su bili najoduševljenije dočekani i pozdravljeni od braće Slovenaca.

Iz općinstva primili smo ove reike: Došlo je vrijeme, kad naš Samobor vrvi od gostiju. Svi su perivoji oživjeli, sva su se šetališta napunila gostovima. Sve odiše nekim novim životom. Stog smo slobodni upozoriti na nešto, što bi valjalo popraviti, da bude boravljenje u našim šetalištima i izletištima što ugodnije. A to bi bilo ovo: Vidikovci, koji su pred mnogo godina podignuti na vrhuncima Hajdovčaka i Stražnika veoma su trošni. Osobito onaj na Hajdovčaku. Svaki čas prijeli pogibao, da će ga malo jači vjetar srušiti. Jednako je i s onim na Stražniku. Zato ne bi bilo s gorega, da se sadanji vidikovci zamijene novima. Trošak oko podignuća novih bio bi neznatan, jer se na samome mjestu nalazi sva sila gradivoga materijala. Dobro bi bilo, kad bi se na mjestu tako zvane „hufice“ na Hajdovčaku podigla mala piramida u visini od 3—5 metra, jer okolišno grmlje i drveće priječi izgled na zapad, a taj je izgled veoma lijep. Ispod te piramide moglo bi se načiniti natkriveno mjesto, kamo bi izletnici za vrijeme kiše mogli da se sklope. Još bi se uspnj na Hajdovčak moglo smjestiti nekoliko klupa, gdje bi se putnici mogli malo otpočiniti. To je potrebno već i zato, jer mnogi samoborski građani imadu na Hajdovčaku svoje vinograde, pak bi im te klupe veoma dobro došle, da se idući k svojoj kiljeti malo odmore. Kad je već govor o klupe, primjetiti nam je, da je sasna nepotrebno te neki na klupe ovjekovječuju u stihovima kojekakva čuvstva, a drsko je i odvratno, što se po klupe črkare kojekake nedolične riječi i nepristojni izrazi. Trebalo bi da se tom rezbarsko-črkarsku stane jednom na put.

Poštanska agencija u Sv. Nedjelji. Više žitelja općine Sv. Nedjelja zamolilo je pošt. i brojavno ravnateljstvo za osnatak poštanske agencije u sv. Nedjelji. U svezu njezinu spadala bi sva sela u području tamošnje općine. Poštansko je ravnateljstvo već zatražilo nužne

podatke, koji su i podneseni, te je nade, da će želji sv. nedjeljana biti doskoro udovoljeno. Osnatak pošt. agencije bit će od velike važnosti u pogledu prometnom kao i u narodno-gospodarstvenom po rečenu općinu.

Ša kolodvora. Tuže nam se ljetovališni gosti, da k večernjem vlakom, koji dolazi iz Zagreba u Samobor redovno nema fijakera. Tako su prisiljeni mnogi putnici ići sa djecom i prijašom pješke u Samobor, što je naoseb za one neugodno, koji prvi put dolaze u naše ljetovište. Molimo, da se tomu doskoči.

Kamenje na glavnom trgu. Građevno kamenje, preostalo od gradnje mosta, stoji već gotovo godinu dana na trgu ispod kestena, gdje zauzima i onako uski prostor, na kome se prodaje živež. Ljudi pravom pitaju, čije je to kamenje, i zašto se ne miče. Odgovaramo, da mu je vlasnik erar, a zašto ta kamena kula još sveudilj stoji na trgu, nijesmo mogli da doznamo. Svakako bi trebalo bezodvlačno s njom u kraj, a mi se nadamo, da se ne ćemo više trebati potužiti na ovu neurednost, pa još k tomu na glavnom trgu.

Iz Amerike. Predano nam je u redakciji pismo jednog Samoborca, što ga piše svomu prijatelju u času, kad se iskrao na američkom tlu. Čovjek se gorko tuži na prilike puta i tamošnje odnose. Njega sa ostalih 500 suputnika zatvorili su kroz 5 dana u Kastel gardo, te ih nijesu propustili. „Bilo je tu dosta promišljanja“ — piše naš Samoborac — žene su plakale, a s njima i mnogi muškarci ne znajući, što će to biti s njima. Sreća je bila za one, koji su imali novaca, a koji nisu jao i naopako. Mnoge su putnike povratili i ostavili ih ondje ležati, dok im bilo od kuda ne stignu novci. Ne bi želio ni životinji, da ovo sve prepati“.

Zdravstvene prilike u Samoboru i njegovu kotaru bile su u posljednje doba neobično povoljne. U drugoj polovici lipnja pojavili su se pojedini slučajevi upale disala i više slučajeva katara disačih organa. Ove boljetice bile su razumljive stoga, što su se mnogi seljani i djeca ugrijani neoprezno kupali u ovdješnjem potoku Gradni, pak u Savi. Nešto je bilo i upale pluća i to kod nekih zaposlenih u polju, koji su uznojeni došli kući i izvrgli se otvorenu propuhu. Pojavili su se i pojedini slučajevi bolesti probavnih ustroja.

Jedna je ženska osoba ustrijeljena od svoga muža i sudbeno-liječnički razučena.

Samobor kao ljetovalište napunja se danomice gostima, a u ovdješnjem Hydropatičkom zavodu nalazi se veliki broj bolesnika na liječenju. Mnogi strani, koji su došli na ljetovanje, kupaju se u toplicama Šmidhenovima, a velik dio krijepi se šetnjom po prekrasno uređenim šetalištima i kupanjem u hladnoj vodi.

Dr. B.

Neobičan tuš. Lizika Borković rado dira u vatrogasce, kad vježbaju na tornju, koji se nalazi tik do njezina vrta. Dovoljno je, da dopre samo koja kaplja vode na njezinu bašču i eto zla, da Bog sačuvaj. Lizika digla viku, da čuje čitavo susjedstvo. Pri tom ona baš ne šteti jako sa nazivima, kojima počašuje u prvi mah vatrogasce. Dogodilo se i to, da je navaljivala na pojedince i srpom i sa svim, što joj do ruku dode. Miriti je u njezinu bjesnilu ne k'oisti naprosto ništa. Ona je živa neprijateljica vatrogasaca, nepomirljivi dušman vatrogasne štrcaljke. To njezino raspoloženje dovelo je na namisao, te je 7. o. mj. navalila na cjevaša Žarkovića — kamenjem. Videći ovaj, da Lizika zbiljno nišana na njegovu glavu, naperi u nužnoj obrani vatrogasnu cijev na Borkovičku. Ali, šta će voda prema kamenju — pomisli Lizika, pa posegne još jednom za kamenom. No u taj je čas zahvati hladni tuš iz cjevinoe. Lizika više dalje i hoće silom do Žarkovića. Još uvijek ne vjeruje u snagu vode ili ne će da uzmakne od prekosa. Al kad voda po drugi put udari i dopre do kolje opazi Lizika, da vrug šalu uzimlje, protiv volje podbrusi pete i zamakne u kuću. Ovaj je prizor pobudio dosta smijeha i veselosti u nazočnog općinstva. Još se ne zna, da li će hladni tuš izliječiti Liziku od ratobornosti ili će drugi put opet pokušati u borbu sa vatrogasnom štrcaljkom. Barem se četvrt sata iza dobijena tuša opet pojavila u suhoj odjeći na svojim vratima i doviknula vatrogascima: „Drugi put ću si kupiti „levolver“, a onda bu valda mir!“

Ponos naših žena jest Šihtov sapun. On je uporabljiv u svakoj vodi, za svaku svrhu i za svaku vrstu pranja. Čisti podove, vrata i prozore isto tako brzo i temeljito kao i najfinije vrste tkanina i čipki. Tajna njegove svestrane uporabe leži u njegovim nedostižnim sastojinama i u posebnoj priredbi, stečenoj višegodišnjim proučavanjem i iskustvom. Time se on daleko razlikuje od svih drugih sličnih sapuna, koji se doduše jeftinije prodaju, ali su zapravo mnogo skupiji. Ne dajmo si stoga nikoli drugi sapun narumiti, nego zahtijevajmo samo pravi Šihtov sapun.

Vesni red na samoborskoj željeznici. Od 1. svibnja kreću vlakovi ovim redom:

Iz Samobora u Zagreb: u 6 i 9 sati jutrom, u 1 a 10 e. o podne, u 7 sati i u 8 a 31 e. uveče.

Iz Zagreba u Samobor: u 7 a 30 e. prije p. u 2 a 40 e. poslije podne, u 7 a 3 e. i 8 a 30 e. uveče.

Nedjeljom i blagdanima kreće još vlak iz Samobora u 2 a 36 e. 3 a 30 e. pos. p. i u 10 a. uveče; iz Zagreba u 1 a 13 e. 4 a. pos. p. te u 10 a. 3 e. uveče.

Promjena tvrtke. Trgovac g. Ivan Levičar napustio je svoju trgovinu, koju je on pune 33 godine vodio. Dućan je preuzeo mladi samoborac g. Stjepan Soić.

Na upite iz Amerike, koji su nam stigli od nekih tamošnjih Samoboraca, a vjernih čitača našega lista, javljamo, da ćemo im drage volje tiskati vijesti i dopise iz tamošnjih krajeva, koje mogu da zanimaju naše općinstvo. Jedino ih upozorujemo, neka im budu dopisi što jezgrovitiji i kraći, kako bismo i s obzirom na omeđeni prostor lista, mogli svaku njihovu stvar odmah uvrstiti.

Umrli (od 1. lipnja do 15. srpnja 1907.)

Eduard Kirin, stolar, 43 g., Samostanska ul. — Helena Bedeničić, dijete mlinara, 5 g., Starogradska ul. — Janko Kocijanić, poljodjeljac, 22 god., Starogradska ulica. — Kristo Derencin, dijete ljekarnika, 18 m., Rambergova ulica. — Izidor Krušec, 6 tj., dijete krojača, Starogradska ul. — Juraj Hudoklin, 4 g., dijete brijača, Jurjevska ulica. — Barbara Smeh, 60 g., supr. tkalca, Gornji kraj. — Katarina Šimončić, 24 g., supr. težaka, Gornji kraj. — Katarina Škrobot, 68 g., supr. sitničara, Smidhenova ulica. — Franjo Fajtić, 18 g., čizmarski pomoćnik, Rambergova ulica. — Blanka pl. Sauer, 11 m., kći gard. kapetana, Livadićeva ulica. — Ferdinand Wohlschüch, 60 god., glazb. učitelj, Schmidhenova ulica.

Od ovih je umrlo: od tuberkuloze pluća 4, od bronhijitisa 1, od upale mozgovnih opna 1, od škretla 1, od ostarjelosti 1, od tuđe ruke (ubojstvo) 1, od proljeva 1, od kapi moždana 1, od griješke srca 1. Dr. B.

Današnjem broju našega lista priložen je cirkular g. L. Kekića u Sisku, u kome preporučuje sumporni azurin kao pouzdano, sigurno i jeftino sredstvo proti peronospori i drugim bolestima na vinovoj lozi.

Društvene vijesti.

„Svečanost u samoborskom Anin-dolu“. Ovako se zove potpouri raznih napjeva, što ga je složio g. Motal, te kojega će vojna glazba izvoditi na „Jekinu“ koncertu 4. kolovoza o. g. u „Anin-perivoju“. Ovaj će potpouri biti osobito zanimljiv, jer je složen od velikog dijela starinskih samoborskih popijevaka, koje je skupio učitelj gosp. R. Buzina, te ih stavio na raspolaganje skladatelju.

Sadržaj potpourija je ovaj: Jutro, Priroda se budi. (Pozdravni hici, Kovačnica u šumi.) Čuje se zvono sv. Jurja (Protuletje kada nam nastaje. Pastiri stante se.) Doček gostiju na željezničkoj stanici (Mjesta... Gallop. Motto „Jeko“). Povorku prati glazba u mjesto (Lijepa naša domovina. Sokolska fanfara. Planula zora). Dolazak pred crkvu (Modulacije. Glas zvona). U crkvi (Zbor iz opere „Evangelimann“. Litanije. Pred Te v' pokornosti...). Poslije mise. Koncert u bašči svratišta „Samobor“. (Ouverture operete „U zdencu“, „La paloma“, Hrvatski plesovi. „Vilja“, pjesma iz „Vesele udovice“. Podne. 40° C. („Pustinja“). Uspavanka. „Kud nebeskog sunca žarkog...“). 3 sata poslije podne. Poziv na okup i polazak u Anin-dol. (Trio iz Samoborske koračnice. Sokolska fanfara). Dolazak u Anin-dol (imitacija šume. „Vinski smo brati“). Koncertat pjev. društva „Jeko“. (Stare samoborske popijevke: „Na livadi pod javorom“, „Oj prelepi tulipani“, „Gumbelijum gumbeli“, „Crna goro puna si mi hlada“, „Lepo puše rog jagarski“, „Zakaj srce take žuhke“). Ples. (Srijemsko kolo. U cvijetu mladosti. Ples sirena, valčik iz „Vesele udovice“). Pozdrav Gospi (Molitva iz opere „Kovačnica u šumi“, Glas zvona). Povratak u Samobor (Sletovka i razne vesele pjesme). Sprovodanje gostiju do željezničke stanice. (Mi smo braćo hrvatskog). Oprostaj (Na rastanku). Odlazak vlaka (Galopp „Na motoru“). Povratak u Samobor (Odje je stanak moj! Zeliš djevo stan moj znati? Laku noć). U kući. Prikor žene radi kasnog dolaska muža. Dječji plač. (Proklet bio svaki onaj, koj je hladne ljubavi. Bračne neprilike, polka). Sanja (Odlomci iz Planula zora. U cvijetu mladosti iz „Vesele udovice“, Golubice prva moja. Sokolska koračnica. Lijepa naša. itd.) Konac.

PROSVJETA.

Spomen-spis. Primili smo knjigu pod ovim naslovom, što ju je izdao Savez hrv. sokolskih društava o svesokolskom sletu u Zagrebu dne 2. i 3. rujna. Uredio ju je prof. dr. Franjo Bugar. Mora se priznati, da ova knjiga potpuno zadovoljava i svojom bogatom sadržinom i ukusnom vanjskom opremom čitača. Spomen-spis podaje tačan iskaz i popis sokol. društava, te opis svečanosti i sokolskih vježbi što su se održale za svesokolskoga sleta. Kratke slike, kojima je uređena čitava knjiga, podaje ovom djelu još i veću zanimljivost. Spomenati nam je, da je ovdje otkrivena i grupa izletnika u samoborskom Anin-perivoju, koju je smislio jedan Sokol iz Poljske. Na slici se lijepo razbira domaći naš Sokolovi, pak velik broj stranih izletnika, napose Čehi, Poljaci, Bugari i Slovenci, koji su 3. rujna proš. god. pohodili Samobor i proveli u nas jedno popodne u bratskoj, animiranoj zabavi. Spomen-spis služi na čast njegova izdavača „Hrv. sokolskom Savezu“ kao i urednika prof. Bugara. Knjiga preporučuje svakome, što se zanima za razvitak i napredak sokolstva i njegove ideje. Cijena nije odložena.

„Svečanost“ donosi u posljednjem broju crtica „Majka“ od Branimira Viznera-Livadića.

„Srd“, list za književnost i nauku, br. 11. Urednik prof. Antonije Vučetić. List izlazi polovinom i koncem mjeseca, a cijena mu je 10 K. na godinu.

Gospodarstvo.

Mješanje modrila (plebe) k modroj galici. Opaženo, da su neki vinciliri i seljaci počeli miješati u modru galicu t. z. „plebu“, koja se upotrebljava za rublje. Misle naime, da djelovanje na vinovu lozu čini boja, pa su i tako došli na ovaj najnoviji „izum“. Sasma je naravski, da ti ljudi zavaravaju sami sebe, te si mogu tim načinom nanijeti veliku štetu. Modrilo nema utjecaja a još i sprečava, te se ne može raspoznati pravilna smjesa galice i vapna.

Škropljenje protiv peronospore. U vinogradima, gdje je loza površno dosada škropljena, opaža se, da se peronospora stala javljati. Ova bi mogla još uvijek znatne štete nanijeti, ma da je i poodmaklo njezino pravo vrijeme. Na oprez dakle! Valja da se još jedamput poškropi, želimo li, da nam lišće ostane potpuno zdravo i svježe. A bez lišća nema borami ni valjana ploda!

P. C—r.

Promet nekretnina.

(II. četvrt 1907.)

Obad Antun, župnik u Šipku, kupio je na javnoj ovršnoj dražbi cjelokupne nepokretnosti pok. mu brata Vjekoslava Obada. — Božić Anđel i Božidar, te Štefina Danica i Savka Pavlović naslijedili su iza oca Mije Božića, Smidhenova ulica 7 u Samoboru, kuću sa ostalim gospodarskim zgradama i oranicama u vrijednosti od K 5411-82. — Murgić Ivan kupio je od Ivana i Amalije Tonšetić dvorište i vrt za 3000 K. — Samoborska štedionica kupila je od Franje Reizera ml. kuću br. 8 na trgu Leopolda Salvatora sa nuzgradom, dvorištem i vrtom za 28000 K. — Danica Štefina, Božić Anđel i Božidar, te Savka Pavlović prodali su Ignacu i Mati Skendroviću iz Ruda oranicu Zavrtnicu za 1700 kruna. — Isti prodali su Alojziji i Martinu Stiboharu iz Ruda oranicu Brodovnicu za 1400 K. — Belak Martin i Taža iz Celina kupili su od Bare Vuković za 280 K njezine nepokretnosti upisane u ul. br. 307 opć. Samobor. — Župnik Antun Obad iz Šipka prodao je Marku i Vidu Bišćan iz Gregorićeva brijega br. 1 oranicu Sitnicu u površini od 2 jut. 251 čet. hv. za 4800 kruna. — Isti prodao je Petru Libriću iz Vrhovčaka oranicu Vrbičnicu od 739 čet. hv. za 1400 K. — Isti prodao je Franji Reizeru oranicu u Dužici za 3600 K.

Uršan Barica, Rudarska draga kbr. 5, kupila je od Ivana Levičara tamo kuću, dvorište i oranicu za 400 K. — Juro i Franca Stančić, Taborac kbr. 14, kupili su od Ivana Levičara njegov dio kuće i dvorište pod kbr. 14 u Taborcu za 160 K. — Božić Božidar i Dragica kupili su od Danice Štefina, Anđela Božića i Save Pavlović dio njihovih nekretnina u Zavrtnici za 300 K. — Pavlović Vilim i Sava kupili su od Danice Štefina, Božidara i Anđela Božića njihov dio kuće Smidhenova ulica 7 sa nuzgradama i vrtom za 3600 K. — Eliza Brivec prodala je Josipu i Drag. Norčić iz Samobora Gornji kraj, svoju oranicu Dužicu za 800 K. — Golubić Petar iz Samobora, Samostanska ulica 3, kupio je od Alojza i Ane Svarić iz Samobora, Samostanska 17, oranicu Podložnica za 200 K. — Ivan i Amalija Tonšetić, Stražnička 6, kupili su od Antuna i Milke Bedenko tamo kuću br. 6, zgradu i dvorište za 600 K.

Wagner vitez Alfred ustupio je svoj dio kuće nuzgrade, vrt i voćnjak Emiliji i Arturu vitezima Wagner za njihove dijelove nepokretnina u porez. općini Mostanje. — Juratović Nikola, Taborec br. 1, Juratović Ivan, krojač Zagreb, te mladb. Juratović Jakov, Marica i Josip naslijedili su po Marku Juratoviću u Taborcu njegov dio nekretnina u vrijednosti od 1225 K. — Vuković Josip i Ana, Gornji kraj 49, kupili su oranicu Križnicu od Ane Vuković za 400 K.

Na trudu oko sastava ovoga iskaza, koji nam je dostavljen, usrdno hvalimo kr. gruntovničaru g. Arturu Weberu. — Uredn.

Ljetovališni gostovi.*)

(Od 1. do 15. srpnja.)

Adamović Julije dr., profesor sa obitelji, Zagreb. — Bresnitz Vanda, supruga glav. urednika „Tagblatta“ sa djecom, Zagreb. — Bender Herman, mjernik, Zagreb. — Basilides Hana, posebnica, Zagreb. — vitez Denkstein Alfons, major u m., Zagreb. — Dušek Marko, posebnik, Zagreb. — Findeis Sidonija, ud. ljekarnika, Karlovac. — Hajdu Armand, sup. komisionara sa djecom, Budimpešta. — Haas Oskar, trgovac, Zagreb. — Javourek Ružica, poš. i brz. otpremnica, Karlovac. — Koziovac Đuro, umir. pukovnik sa suprugom, Zagreb. — Kovačević Lacića, poslovođa, Zagreb. — Kamler Mirko, prometni upravitelj samoborske željezn., Zagreb. — Mikatović Antun, profesor, Karlovac. — Marković Ljilica, posebnica sa sinom, Biograd. — Obradović Anka, posebnica, Karlovac. — Pređavec Anka, učiteljica, Kloštar-Ivančić. — Pročić Mladica, sudb. savjetnik, Banja-luka. — Petrović Ferdo sa obitelji, Traš. — dr. Patač Drag. dr., kustos bos-herc. muzeja, Sarajevo. — Pavlović-Lučić Stjepan, posjednik, Makarska. — Reiss, ravnatelj tvornice, sa obitelji, Zagreb. — Radović Petar, poručnik, Otočac. — Ristić Ljubomir, činovnik, Zagreb. — Rozmanić Marija, posebnica, Karlovac. — Staničić Sava, trgovac sa obitelji, Zagreb. — Singer Filipina, supruga knjigovođe sa djecom, Zagreb. — Dr.

Schwarz, odvjetnik sa obitelji, Zagreb. — Štern Marta, supruga ravnatelja sa djecom, Zagreb. — Štepić Berta, Zagreb. — Scholler Izidor, trgovac sa obitelji, Zagreb. — Sačansky Mileva, Osijek. — Spitzer Riza, supruga trgovca sa kćerkom, Zagreb. — Schneider Ivka, učiteljica, Zagreb. — Schuller Leopold, trgovac sa obitelji, Zagreb. — Wollschich Ferdo, učitelj glazbe sa obitelji, Zagreb. — Žepić Milan, profesor, sa obitelji, Zagreb.

*)Iskaz ljetovališnih gosti dostavlja nam redarstvo trg. općine. Svi stanodavci umoljavaju se, da svoje strane najavljuju kod poglavarstva, kako bi ovaj popis bio što tačniji.

Za sada — kako vidimo — ovaj se ne može smatrati takovim. Nama je samima poznat veliki broj gostova, kojih ne vidimo u ovom službenom iskazu, a to je samo dokaz, da mnogi stanodavci ne davaju ispunjati prijavnice stanarima. Na ovu nam se okolnost potužilo i više stranaca. — Ur.

Branitelj

Dr. STEVO pl. OREŠKOVIĆ

prima stranke u kući br. 3. Šmidhenova ulica.

U moje gospodarstvu zadesila me skoro osjetljiva nesreća. Oboljele su mi svinje od pogibeljne bolesti, pa mogu samo vještini i neobičnom maru kr. kot. veterinaru gosp. Majhoferu zahvaliti, da nijesu poginule. Držim svojom dužnošću, te ovim javno zahvaljujem g. veterinaru na njegovoj brizi i trudu.

Josip Kalin

gostioničar u Bregani.

Nepoznatog i drskog pisca anonimnih pisama, koji upravljaj na mene svoje listove, nazivljem tako dugo bezobraznim nitkovom, dok mi ne dojavu svoga imena.

Ana Arch.

Mljekarna i slastičarnica

U perivoju, — desno od Hotela k „Lovačkom rogu“ (Pension Samobor).

MELANIJA WUJA.

Preporučuje slavnom općinstvu p. n. ljetovišnim i ljetilišnim gostima svoj novo uređeni posao.

Poslastice, slatkiše, dvopek, suharčice za čaj, friško slatko i kiselo mlijeko, izvrsnu kavu itd. Narudžbe izvršuje odmah.

Objava.

Javljam sl. općinstvu, da sam se preselila u Gajevu ulicu br. 5, te da ću i ovdje držati kola i konje, te pružati vozne prilike na sve strane.

Preporučujući se sl. građanstvu i gostima, obećajem, da ću kao i dosada svim narudžbama točno udovoljavati, te uz najumjerenije vozne cijene.

Sa štovanjem

Julijana udova Božić.

Preporučujem sl. općinstvu, a osobito gg. izletnic ma svaki dan svježe kuhane butine, pravu hrvatsku salamu i druge vrste kobasica i suhomesnate robe, i čiste domaće masti od tvrtke K. Rabus i sin iz Zagreba.

Malinov (Himbeersaft) i ananasov sok.

Ljetošnji čisti vrcani med na malo i u bočicama počevši od 80 fil. i više, slatkiša, sira, sardina, finih bombona, čokolade, naranči, limuna sladora, kave čaja i sve vrste specerajске i prekomorske robe.

sa veleštovanjem

V. Matota,

Trg Leop. Salv. br. 8.

Obuća
je znatno jeftinija

kroz redovitu uporabu

„Amour Creme“

Isto sjajno laštilo priugotavlja se samo od najboljeg materijala, stoga ne puca koža, ne propušta mokrinu i ne odpušta boju.

Obuća postane mekana i vrlo trajna.

Svaka kutija je providena sa oznakom „Anđela“ i slovima „R. & J. U.“

Zahitjevatje izrično „Amour Creme“.

Dobiva se na veliko i malo kod
JANKA FILIPOVA SIN
trgovina koža, Samobor.